

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Irodalmi- és Közgazdasági hetilap.

A Barsvármegyei Községi és Körjegyzők Egyesületének hivatalos lapja.

Írkesztőség és kiadóhivatal
LÉVA, KAZINCZY-UTCA 2.
Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőségi telefon: 24.

Szerkesztőség:
KÖVESKUTI JENŐ
FEKETE JÓZSEF FRANK ANTAL
főmunkatársak;
KOPERNICZKY CORNÉL
szerkesztő
SCHULCZ IGRÁC
a szerkesztőség felelős kiadó

Előfizetési ár:
Egy évre K. 5.-
Fél évre „ 2.50
Hegyed évre „ 1.25
Egyes példány 10 fillért kaphat
SCHULCZ PAPIRÜZLETÉBEN

Vihar — eső.

Abba a kétségbeesett helyzetbe, amelyben a magyar haza és a nép van, mint a derült égből lecsapó villám úgy hasított le a kormány jelentése az idei termésről. A jelentésből kitűnik, hogy ebben az esztendőben még rosszabb lesz előre láthatólag a termés, mint tavaly volt.

Ezzel azután beteljesedett a keserű pohár. A szerajevói bombamerénylet és a vizsgálatot követő feszültség alapján megrendült az országot, de azt a megrendülést még ki tudtuk volna bírni, ha nem következett volna utána a kormány ijesztő tartalma termésjelentése.

És mikor a termésjelentés adatainak rémületéből magunkhoz térünk, egy másik hír járja be az országot. Vihar, eső és árvíz. Ezt a három pusztító elemet jelenti be nekünk az újsághírek egész tömege és ezzel a hírrel szemben már igazán csak a szomorú és csöndes rezignációnak van helye.

Szomorúan és hallgatagon nézhetünk magunk elé és ha ennek a nemzetnek a jellemző képét kellene megfesteni, csak egy busuló, öreg parasztot festhetnénk.

A sok bajban pedig, amely bennünket ér, éppen az talán a legna-

gyobb baj, hogy a bajok sorozatát, a csapásokat mind néma rezignációval viseljük el. Soha nem tesszünk semmit, soha nem gondolunk semmire, ami ebből a helyzetből kimenthetne bennünket. Pedig rezignációval, buslakodással csak azt érjük el, hogy a csapások egymásután zuhognak ránk és minden csapás mélyebbre ássa azt a sirt, amelyben egy nemzet fog elsülyedni.

Pedig van egy mód, amellyel segíthetnénk magunkon. Ez a mód pedig az, hogy industrializálni kell ezt az országot és a mezőgazdaságot belterjessé kell tenni. A mezőgazdaság mai állapota semmi esetre sem kielégítő. Csatornázásunk nem elég fejlett, az ország egyes vidékein minden az esőre van bízva, míg másutt viszont a vizek ninesenek kellőleg szabályozva és ha egy nagyobb eső esik, bizonyos, hogy árvíz keletkezik. A vízszabályozás volna tehát a kormány és a hatóságok legelső és legkomolyabb feladata. Amíg ez nincs meg, addig minden évben el kell készülnie lennünk az árvíz veszedelmekre, viszont el kell készülnünk arra is, hogy ahol árvíz nines, ott viszont a szárazság fogja tönkretenni a termést. De nemcsak a vízszabályozás terén, hanem a gazdálkodás terén is úgy el-

vagyunk maradvá, ahogy egy olyan kimondottan agrár államnak, mint Magyarországnak nem szabadna elmaradva lennie.

Ez volna a szükséges reform egyik ága. Belterjesebb gazdaság és az ország vízrendszerének szabályozása. De ez még nem volna elegendő. A szabályozás másik ága az volna, hogy nagyobb figyelmet kellene fordítani az iparra és a kereskedelemre. Ipar nélkül minden jövedelmünk, minden pénzünk, amelyet terményeinkkel szerzünk, kivándorol külföldre, úgy, hogy egy belterjesebb gazdálkodás tulajdonképpen nem az országnak jelentene több jövedelmet, hanem a külföldnek.

Gondoskodni kellene arról, hogy a pénzt, a jövedelmet, amit magunknak szerzünk, azzal, ha jobban gazdálkodunk, itt is tartsuk az országban.

Ezt a két programponthoz kell szem előtt tartanunk, ezeket kell megvalósítanunk, és akkor nyugodtan nézhetjük, hogy esik-e az eső, árvíz van-e, vagy szárazság, sőt nemcsak ezt nézhetjük nyugodan, hanem bátran szembenézhetünk minden csapással, és nemcsak kibíratjuk, hanem ki is védhetjük azokat.

Ha nem ismeri a **Meinl** kávét
kisérelje meg ezen ideális
keveréket

☞ kapható
Kertész Rajos
kereskedésében lévén.

Lang és Kun központi szálloda, étterem és kávéháza, a kereskedők találkozóhelye. Telefon 47.

Iskola és tuberkulózis.

— Második közlemény. —

A tüdővészre vonatkozó ismereteket az utóbbi években muzeumok, vándorkiállítások és vándordispensairek útján is terjesztették. Oly intézmények ezek, amelyek a német nagy városokban tekintélyes számmal találhatók és a felvilágosító munka hathatós segédesszkezei. A Társadalmi Múzeum gyűjteményeiből, amelyek Budapesten bármikor megtekinthetők, már több magyar városban rendeztek népegészségügyi kiállítások keretén belül a tüdővész anyagát felölelő kiállításokat. Falitablák, grafikák és modellek, vízfestmények, térképek és kórbonctani készítmények kapcsán mutatják be a kiállítások a gümőkór okozóját és különböző alakjait; ismertetik a fontosabb védekezési szabályokat és a társadalomnak s hatóságoknak akcióját a védekezésben. Ugyanezen célt szolgálják a vándordispensairek is, amelyeknek a felsorolatkon kívül azon előnyük is megvan, hogy a kiállítás anyagának bemutatásán kívül előadásokat is tartanak és a kiállítások egyéb csoportjai nem vonják el a tuberkulózistól a figyelmet. A muzeumok hátránya az előbbiekkal szemben, hogy helyhezköthetőségüknek fogva kevés embernek hozzáférhető és berendezésük is költséges.

Némelyek ezen ismeretterjesztést és antituberkulotikus nevelést, amelyről azonban szólnak, fontos teendőknek tartják, hogy New-York állam mintájára az iskola törvényes kötelességévé kívánják tenni. Kétségtelen azonban, hogy e felvilágosító munkálat egyedül a nagy problémát nem oldhatjuk meg; ép oly jelentőségteljes feladat az *iskolahygiene és a testi nevelés* kérdésének megoldása. Az iskola higiénikus építése és berendezése, valamint a termek gondos tisztántartása a legjelentősebb védelmi eszközök egyike. Az iskolának egészségügyi tekintetben mintaszertének kell len-

nie egyrészt, mivel a tanulók naponta több órát töltnek ott s másrészt, mivel — különösen faluhelyen — esetleg a lakóházak mintájául szolgál. Az iskola tehát legyen száraz, tágas, világos, nagy ablakkal és alulról működésbe hozható szellőztető készülékkel ellátott; tisztántartása legyen kifogástalan. Nem felel meg céljának a nedves, dohos, alacsony, piszkos tanterem, amelybe alig jut levegő és napfény. A tanulók a szüneteket töltik a tanterem helyiségén kívül; egy-két órai padbanülés után szabad mozgás tegye lehetővé a tüdők alapos szellőztetését. A kellő tisztántartás érdekében egyes iskolai hatóságok szolgálati utasításokat dolgoznak ki szolgálati személyzetük részére, amelyben az iskolatermek helyes és hygienikus takarítását körülírják. A berndorfi (Alsóausztria) szabályzat például külön előírás tartalmaz az iskolaépület bejárójának, lépcsőinek és folyosóinak, ajtóinak, ablakainak és tantermeinek tisztogatásáról. Nálunk a vallás- és közoktatásügyi miniszterium 62896/1898 és 56000/1905 számú rendelete intézkedik e tárgyról s egyáltalán a gyermekeknek a tuberkulózistól való megóvásáról. Ezen rendeletek írják elő a tantermek szellőztetését és a nedves ruhával való takarítást, tiltják a földre való köpködést, melynek veszedelmeire még visszaférünk; kötelezővé teszik a vizet tartalmazó köpödények használatát és a gyermekek ivópoharainak gondos tisztogatását. Elrendelik továbbá az iskola helyiségének évenként kétszer való kimeszelését, ajánlják a tantermek padlójának olajfestékkel való bevonását, utasítást adnak arra, hogy a söprésnél használt nedves fűrészpont el kell égetni, felhívják a tanszemélyzet figyelmét a gyermek szervezet erősítésére és edzésére, az óráközi szünetek betartására és elrendelik, hogy a tüdővészre vonatkozó ismereteket alkalmas módon terjesszék.

A tüdővész elleni küzdelemnek eszközei közé tartozik az ifjúság észszerű testi nevelése is. Mai iskolarendszerünknek egyik

legnagyobb hibája, hogy az iskola, amely a gyermeki szervezetre nagy feladatokat ró, szervezetének ellenállóbbá tételéről nem gondoskodik. Fejlődhetik-e erőben az a gyermek, amely naponta 4—8 órát kénytelen — esetleg petyhüdt izomzattal, hiányos csontfejlődéssel — rossz levegőjű teremben vesztig ülni? A legtöbb tanuló otthona sem a legideálisabb s ha a gyenge szervezetet megfelelő testi nevelésben nem részesítjük, fejlődésében visszamarad és a tüdővész kifejlődésére alkalmas talajjá válik.

Ha a gyermek a szabadban mozog, tüdejének szellőztetése sokkal intenzívebb, mint midőn a padban előrehajolva ül vagy testét helytelenül tartja. A tüdő azon részei, amelyeknek légcseréje nem kielégítő, tehát elsősorban a tüdőcsucskok, a légzésre kevésbé alkalmasakká válnak; a váladékot sem tudják oly könnyen köhögéssel eltávolítani s így az odajutott bacillusok fejlődésükre igen alkalmas talajt találnak. A légcseréje a vérkeringés akkor lesz tökéletes, ha a tanulónak minél több szabad mozgást engedélyezünk s légzőszervük fejlesztésével annak ellenálló képességét is fokozzuk. Tanóráink beosztása olyan legyen, hogy az 50 percnyi fárasztó padbanülést legalább 10 percnyi szabad mozgás kövesse. De ezenkívül edzzük a gyermeki szervezetet testgyakorlással, játékdélutánok és kirándulások rendezésével.

Illeszkedik be a tantervbe az egészséggondozást olyan formában, hogy a tanulók legalább heti 1 órában a legegyszerűbb egészségügyi ismereteket elsajátíthassák; hadd ismerjék a vérkeringés és légcseréje jelentőségét, a táplálkozás, fertőző betegségek stb. lényegét! Fejlesztjük ezzel kapcsolatban az iskolaorvosi intézményt, amint azt Németország helyes érzellemmel az utolsó évtizedben megtette. Az iskolaorvos azonban ne foglalkozzék gyógyítással, hanem csupán az iskolahygiene legszigorúbb felügyelője legyen. Évenként egyszer vizsgálja

Gyorsírási versenyen.

Már régen volt az bizony, de mégis jól emlékszem rá.

Hárman álltunk a nagy, kerek asztal körül: Matildka, Szepi, meg én. Matildkát, minthogy állandóan a mi társaságunkban volt, mi nem is lányunk, de fiu-pajtásunknak tekintettük, akinek fiu nevet is adtunk: „Matyika” Szepi diktált, én gyorsírtam. Matyika egy ideig rákönyökölte az asztalra, bennünket figyelt, majd türelmetlenül félbeszakított:

— Nem jól csináljátok ezt ti, fiúk! Ide azzal az újsággal! Majd én diktálom, te pedig Szepikém bömbölyj közbe, igyekezz zavarba hozni ezt itt ni! Mert jó, ha tud-e az ilyen próbán is — fejezte be monddókját felém fordulva.

— A' bizony jó lesz! — hagytam én rá s Szepi is helyeslőleg bólintott. Amit Matyika mondott, az mindig helyesnek találtott. Tehát így működünk tovább. Matyika olvasott:

— A törvényes munkaszüneti napok a hét hat napján igénybevev munkaeörök pihenítésére szolgálnak — jól beszél — s kiválóan alkalmasak a munkaeörök konserválására — ugy van! — és ezzel ugy a magán, mint a közügynek előnyöket biz-

tosít — igaz! — stb. Az bizony, így dreszsziroztam én magam! Nagyszerűen ment minden. Délután három órakor kezdődik a verseny. Jó lesz készülődni. Ugy ám, de a nevezési díj még hiányzik! Szomorúan jelentettem ki:

— Nekem 8 vasam van!

Szepi sietett magát kivágni:

— Nekem pedig egy sincs!

— Nahát van nekem! — szolt Matyika. Azzal előhúta a kasszáját onnan, ahol a lányok a kedves, szerelmes leveleket tartogatják ideig-óráig.

Megvolt tehát a pénz. Ellágyulva szoltam: — Matyika! Ha én nyerem meg az első díjat, bizony lsten visszaadom a pénzt! Kamat fejében veszek Matyikának egy kis babát — cukorból! Jól leszel?

— Eridj te, bohó!

Hanem én mégis csak megígertem ezt! amire aztán arcul legyintett. S talán kicsit csattant is a pofá, de azért nem haragudtam ám érte! Jól tudtam én azt, hogy lesz idő, amikor én is vissza csattantok — persze nem poffont...

Ezután a városházára mentünk. Nagy helykén besiettem a terembe. Lefizettem a nevezési díjat (6, mert hiszen ez a legfőbb és első dolog a gyorsírási versenyeken!) majd a legközelebbi székre leültem. Éppen

akkor csapódott be a karzatajtó. Oda pillantok: Szepi kísérte be Matyit. A karzatról pislogtak le rám biztató mosollyal. S én öntetlen hunyorogtam vissza. Pedig nem is voltam olyan nyugodt! Ceruzámat kotorásztam elő s izgatottan meghegyeztem. Talán nagyon is hegyesre faraghattam, mert alighogy letettem a papírra abból a szent célből, hogy a Matyika nevét leírjam, elpattant. De aztán hamarosan ismét harccképpé tettem. Vártam. Balról mellett egy fiatal, csinos diákkisasszony ült, s nem kevésbé volt izgatott, mint én. Hogy a saját lámpalázam csillapítsam, őt biztattam.

— Nem leszel nehéz a szöveg. Én már ismerem — hencgetem — nekem már megmondta a tanár ur. Pedig dehogyan is mondta, dehogyan! Azonban ónagysága hálsán kacagott vissza:

— Igazán? Akkor segít nekem ugy-e?

— Hát persze! Hogyne! Szívesen! S a fogam vacagott belé!

Majd nagy nyugtalanság, ideges zaj közepette bejön a rendező bizottság. Az elsőnök megnyitja a gyűlést és a versenyét. Köszönti a közönséget, üdvözi a pályázókat, s felkéri a főtítkár urat, hogy szíveskedjék a 80 fokos szöveget lediktálni.

Csend lett a teremben. Ezt a rövidke

meg tuberkulózis szempontjából az összes tanulókat s a gyanúsakat a megfelelő intézetekbe (dispensaire, gyermekszanatórium, időülőtelep) utasítsa, a vesélyeztetettek kihelyezése iránt (rokonok, gyermekmenhely, gyermekház) intézkedjék. Nagy súlyt kell helyezni a száj- és fogápolás higiénéjére, valamint a füle-, torok- és orrbántalmakat is figyelemmel kell kísérnie, mert beigazolt tény, hogy e betegségek a gümőkörre hajlamosítanak. Felügyel az ifjúság testi nevelésére, valamint arra is, hogy a nyílt tuberkulózisban szenvedő tanítók és tanulók az iskolából kizárassanak. Már a bevezetésben említettük ugyanis, hogy a ragályterjesztés szempontjából a tuberkulózis-eseteket két nagy csoportra szokás osztani: az egyik csoportban (zárt tuberkulózis) a betegek váladéka bacillusokat még nem tartalmaz, míg a másik csoportba a nyílt tuberkulózis — esetek tartoznak, amelyekben a köpetek már több-kevesebb gümöbaccilus ürül. Minden további nélkül világos, hogy ez utóbbi csoport a ragályterjesztés szempontjából igen veszedelmes és ezért kell feltétlenül ragaszkodni ahhoz, hogy a nyílt tuberkulózisban szenvedő tanszemélyzet és tanuló ifjúság az iskolából kizárassék.

Dr. Laufer Lipót.

Az első félév.

Budapest, 1914. július.

A pénzügyi helyzet a múlt év vége óta gyökeresen átváltozott. Az augusztusban megkötött bukaresti béke nyugodtabb megítélésnek adott helyet a külpolitikai viszonyok tekintetében, a már említett gyöngülés a konjunkturában kisebb igényeket támasztott az ipar és kereskedelem részéről a pénzügyi szemben, aminek következménye volt, hogy a kamatviszonyok már a múlt év végén enyhültek és amint előre-

látható volt, az ideai első félévben továbbra is jelentékenyen javultak. Az osztrák-magyar bank a múlt év november 27-én az egy évnél tovább változatlanul fenntartott 6 százalékos kamatlábról lement 5 1/2 százalékra, az idén január 20-án a kamatlábat 5 százalékra, február 1-én 4 1/2, március 12-én pedig 4 százalékra. A nemzetközi pénzügyi viszonyok általános könnyebbülésével és a pénzösszeg jeleivel szemben nem hiányoztak azonban a zavaró momentumok sem, főleg annak következtében, hogy a különben mindig fölösleggel rendelkező piacon a tulspekuláció következtében — főleg az orosz pénzelvonások hatása alatt — hosszabb időn át meglehetősen pesszimista volt tapasztalható, amiben különben része volt a 800 millió franciá államkölcsön előkészítésének is, amely a fél év végén tényleg kibocsátásra került. A hanyatló kamatláb elősorakoztatta a nagy kölcsönöket, amelyek a francia piac viszonyai következtében nagyobb számban keresték fel a londoni és berlini piacot. Az államkölcsönre nézve jellemző azonban, hogy a hanyatló kamatláb dacára az államok nemcsak nagyobb kamatozást voltak kénytelenek biztosítani, de némileg eltérő formában a kölcsönök törlesztését is biztosítani voltak kénytelenek. Megkezdte ezt a sorozatot az egészen kedvező pénzügyi viszonyok között levő Poroszország és követte Ausztria a 16—20 évre szóló kincstári utalványok kibocsátásával, amelyek a gyors törlesztés következtében a hitelezőknek sok előnyt biztosítanak és amelyekkel szemben nagy eredménynek kell tekintenünk, hogy Teleszky pénzügyminiszternek az 500 millió magyar kölcsönt a rendes törlesztéses járadék alakjában sikerült elhelyeznie, ami jóval kisebb megterhelést jelent a költségvetés szempontjából, mint a porosz és osztrák kölcsön. Ugyanez a jelenség azonban, amely az államkölcsönökkel szemben megnyilvánult, a hiteléletnek más területein is tapasztalható volt. A tőkék a pénzösszeg és a hanyatló kamatláb dacára sem

álltak készséggel rendelkezésre és a hitelezők részéről óvatos tartózkodás volt tapasztalható. Hiába, az utóbbi évek tanulságait nem lehet egyszerűen elfelejteni és a kockázat, amelyről eddigelé alig volt szó, nagy szerepet nyert a hitelezésben. A másik tényező az, hogy a tőke nem akar belenyugodni a hitelélet megváltozott kamatviszonyokba és még mindig erősebb jövedelmezést óhajt.

A konjunktúra gyöngítése az ideai első félévben tovább tartott, de nem öltött szerencsére olyan méreteket, mint a nálunk gazdagabb országokban, úgy, hogy bizalommal tekinthetünk a második félév felé, amelynek gazdasági jellegét a termék eredménye fogja befolyásolni. Sajnos, hogy a fél év végén a szerzejóví merénylet újból megerősítette a bizonytalanság tündezőz érzését, ami összes gazdasági viszonyainkban zavart támaszthat és a fejlődést megakaszthatja. Örömmel konstatáljuk, hogy a gyalázatos merénylet politikai megítélése és következményeinek végrehajtása olyan módon megy végbe, amely a szükséges tárgyilagosság szem előtt tartásával igyekszik a bűnt megtorolni. A merénylet nyomában járó bizonytalanság azonban súlyosan érte a különben is meggyengült tőzsdét, amelynek minél előbb nyugodtabb viszonyokra lenne szüksége.

Az utólagos házasság által való törvényesítés. A vármegye alispánjához a belügyminiszter és az igazságügyminiszter együttes rendeletet intéztek, amelyben a házasságon kívül született gyermekeknek utólagos házasság által történő törvényesítése iránti anyakönyvi följegyzésnek rendelkezési jogát, amelyet eddig a belügyminiszter gyakorolt, az alispánra ruházta át és csak másodfokon dönt ebben ezután a belügyminiszter. A rendelet közli, hogy az új rend ez évi augusztus elsején lép életbe és meghagyja a miniszter, hogy az ilyen ügyeket soron kívül kell elintézni.

percet arra használtam föl, hogy még egy-egy föltekintek a karzatra. Matyika ott könyökölt, amíg Szepe papirost készítet magának. Az ám! Ekkor jutott csak eszembe, hogy Szepe azt mondta:

— Leírom én azt a 80 szóttagot közönséges írással is.

Na, majd meglássuk. Az újból meginduló zajt azzal nyomta el a főtájkár ur, hogy:

— Csendet kérek! Két perc mulva megkezdődik a 80 fokos diktátum.

Nemsokára rövid megszakításokkal ismét szólt:

— Egy perc mulva diktálok. 30 mp, 15 mp, 5 mperc, kezdem: — Az a nagy, közgazdasági pangás, amely . . . stb.

Irtam gyorsan, amennyire lehetett szabatosan. Hanem az az első szereplés mindig lámpalázzal jár úgy a színésznél, mint a gyorsirónál is. Bizony, amint lehajoltam a papirosom fölé, az arcomba szökött minden csep vérem, és majd szét lökte a koponyámat. A szemem égett; s oly erősen néztem a papirost, a leirt szavakat, hogy könnyeztem belé! Elfelejtettem mindent, ami az íráson kívül esett. A kezem remegett, a papirosom félrecsuszott, a hálálóm nem volt biztos s amidőn észrevettem, hogy „mai” helyett „Matyi”-t irtam

kétségbeesetten igyekeztem a hibát kijavítani és a késedelmet pótolni.

Ebben a pillanatban egy „jujji” kiáltás hallatszott s rögtön utána valami puffanás. Fölpillantottam s tekintetem önkénytelenül is Matyi fölé reptül s megláttam annak ijedt arcát. Az ő reticülje esett le.

Zsebkendője kicsuszott a reticüljéből s a levegőben koválygott.

A tanár ur pedig megszakítás nélkül diktált. Egy pillanatra még gondolkodtam. Hiszen én most országos versenyen vagyok! Egy pillanattal alatt átszikkasztott agyamon a gondolat, hogy tartozom a nevezési díjjal, meg kell nyernem az első díjat s a babát megvennem. Hárem bármilyen gyorsan is gondolkodtam, bármilyen sebesebben irtam, mégis elmaradtam.

Ekkor újra föltekintek. A könnyű selyemkendő még mindig a forró levegőben himbálózott s lassan kanyargott lefelé. Néhány fiatal diák-ember nyújtózott utána. Egy gondolat villámolt át agyamban: ezek ürügyül használják föl azt a bemutatkozására. S már a következő pillanatban felugrottam. Eppen hogy csak odaértem. Kisebb voltam, mint a többi fiu, de hiszen miért ne érvényesíteném a szállóigét: Ha rövid a kardod, told meg egy lépéssel, miért ne tenném én meg azt a lépést —

a pad tetejére? S csakugyan! A zsebkendőd kezembe kaparinthatam. Még volt annyi időm, hogy diadalmasan meglobogtassam Matyika felé. S még Matyika ragyogó, örömtől sugárzó arcát is láthattam. De bizony már ekkor megragadtak s mint rend- és csendzavartó eltávolítottak a teremről. De mit bántam én a szidalmakat! Siettem felfelé a karzatra a reticüllel és a kendővel. Matyika akkorra már jött lefelé. Összetalálkoztunk.

— Itt a zsebkendő! — kiáltottam diadalmasan.

— Köszönöm! Adj ide! — Megtettem. S aztán egy pillanattal még zavartan néztünk egymás szemébe, majd elcsattant valami. S ez a valami nem puffon volt. Többet ért az nekem minden gyorsírási elsődíjál és oklevélnél.

Hanem csak akkor csodálkoztam el igazán, amikor az országos gyorsíróverseny eredményét olvastam. Az én nevem mint a 80 szóttagos diktátum nyertesé szerepelt abban. Matyika aztán fölfedezte a rejtelmet.

— Látod, Szepe igazat mondott. Alig vártam, hogy Szepevel találkozhasam. Rátámadtam:

— Te! Hát miért tetted ezt? Miért szegyenítettél meg? Miért adtad be az én nevében? Mi? Miért?

— No de hallgass már, kérek — mondá

HIREK.

Szervusz Pest!

Közeledik Szent István király napja, megmozdult tehát Budapest is, hogy ez alkalomra oda csöditse a jámbor jó vidéki magyar népet. Mert az igazi idegenforgalmat a jó magyar vidék alkotja. Régi tapasztalat, hogy a külföldi turistákból csak a számlódásoknak van haszna, a kereskedőknek nincs. A külföldi kis málhával jön, a kis málhával megy odább. A Baedeker nyomán megnézi azt a pár nevezetességet, ami a nemzetközi piros könyvben föl van tüntetve, megsziki néhány gulyást és turócsuszát, mint a magyar nemzeti ételt, ad a cigánynak egy korona borraalót, hogy azt is hallotta legyen, néhány szivaron kívül, melynek rosszágát aztán nem győzi eleget emlegetni, egyebet nem vásárol s megy tovább Bukarestbe, onnan Konstantinápolyba s kerülő uton haza. Ezekről a fővárosi kereskedő akár éhen halhatna.

Az igazi idegenforgalmat a magyar vidék teszi, az a szives, mindennel (a „korcsmai kosztot” kivéve) megelégedő uri emberek és asszonyok, kik az aratás után duzzadt tárcával mennek föl a fővárosba, hogy egy csomó pénzt otthagyanak, kik a boltokban kiirt „szabott ár” tábiát komolyan veszik, kik mindent megnéznek, minden mulatnak, még a Városligeti Szinkör „Szervusz Pest!” darabján is, mert romlatlan kedélyük s otthon még sincs módjukban, hogy ilyet lássanak. Ezekre spekulál tehát a Székes-Főváros, kereskedőinek érdekében — a vidéki kereskedők jöbörére — hirdetés, hogy az idén olyan fényes Szent-Ist-

ő szeliden. — Jobb volna, ha ehelyett annak örülnél, hogy a reticül leessett.

- Hát hiszen örülök is.
- Tudom. Elhiszem — szól s egy pillanatra szeme a távolba tévedt, elme-rengett s szinte felrezenve folytatta:
- Te! Mondok neked valamit.
- No hát csak mondd már.
- Hát annak a reticülnek lekeltet esnie?
- Vagyis azt akarod mondani.
- Azt, hogy a Matyika ledobta.
- Igaz ez?
- Igaz. Láttá, hogy zavarban vagy, és...
- Köszönöm.

Azzal ott hagytam Szepi barátomat. Viszszafordultamban még láttam kissé komor, bánatos arcát s mintha szemét törölte volna. Megértettem. S ha valaki gratulált volna az én sikeremhez, hát azt én úgy képen teremtettem volna, hogy... Dehát ki törődik a 80 szótagos díj nyertesével?

Karsai Antal.

ván napja lesz Budapestnek, mint még sohasem volt. A vidék városainak utca-falait beragasztják a genialis fiatal festőművész, Kacziány Aladár színes plakátjaival, melyek az első szent királyt lovon ülve, az apostoli keresztet magasra emelve ábrázolják, fején a koronával, vállán a Gizella királyné által himzett palásttal. A lapokban közlemények jönnek, melyek nemcsak a szent koronát ígérk látványosságul, nemcsak Nellyt a beteg, de akkorra meggyógyulandó elefántot az állatkertben, de a parlamentet sisakos őreivel, az üres királyi palotát és a hercegprímást is ráadásul. Csak jertek tehát jó vidékiek, mert ezeken kívül még 500 mezőkövesdi matyót és 120 Corda Fratres ifjut is fogtok látni, csak jöjjetek! És főleg — ne csak jöjjetek, hanem (amint a bölcs Jágó mondja Rodrigónak) „csak pénz végy magadhoz” mert a nélkül nincs semmi.

Kívánunk a Székes-Fővárosnak minden tekintetben szerencsés Szent-István napokat és jó üzletet mindazoknak, kik nagyon is rászorulnak erre. De a mellett tisztelettel azt kérdezzük, mért ize a főváros, mely végül mégis a vidékből táplálkozik, olyan községi politikát, mellyel a vidék fejlődését tőle telhetőleg gátolja, mert mindent magába akar felszívni, mint a száraz szivacs. E részben Budapest csak Páris példáját majmolja, mely Páris azzal áztatja magát, hogy ő Franciaország s rajta kívül nincs is Franciaország. Ezt sikerült is a világba annyira beleszólni, hogy sohasem hallottuk, hogy vagy egy ismerősünk, ki Franciaországban járt másutt is megfordult volna, mint Párisban. Azonban Magyarországon Budapesten kívül is van élet, de ezért Budapest soha semmit sem tett. Főszínpantani onnan mindent, elvenni, de érte mitsem adni, — ez a fővárosi politika, a maga önzésében, mely minden eszményi törekvést az üzlet szolgálatába állít be, vagy egyenesen megöli. Ideje, hogy ezen változtatson a főváros, mert különben a jó vidék a várt támogatás helyett csak ezt mondja majd: „Szervusz Pest.”

— Gyászrovat. Reidner István földbirto-
kos, Barsvármegye verébelyi járásának tb. főszolgabírája hosszas szenvedés után életének 40. évében Budapesten elhunyt. A megboldogult 13 évig buzgón szolgálta vármegyénket, de betegsége folytán nemrég nyugdíjba vonult, Temetése f. hó 18-án volt Budapesten.

— Az orvosszövetség Körömbányán. Az orsz. orvosszövetség bars megyei fióka július 31-én tartja meg rendes évi közgyűlését Körömbányán. A közgyűlésen a folyó ügyek letárgyalása után dr. Lauffer Lipót lévai orvos előadást fog tartani „A tuberkulizáció értéke a tudóvész gyógyításában” címen. Az orvosok családjaikkal utaznak Körömbányára és az érdekes ősrégi főbányaváros nevezetességeinek megtekintése után átrándulnak a turóc megyei Stubnyafüdrőre, mely ősi birtoka Körömbányának. A fogadtatást és kirándulást dr. Klein Ödön körömbányai rendőrorvos rendezti.

— Jegyzők tisztelgése az új pénzügyigazgatónál. A Bars megyei községi- és közigazgatók egyesületének 12 tagú küldöttsége tisztelgett e hó 23-án Újváry Sándor kir. tanácsos, az aranyosmaróti pénzügyigazgatóságnak mostanában kinevezett vezetőjénél. A pénzügyigazgató nagyon szívesen fogadta a jegyzőket, jóakaratóról biztosította őket és megígérte támogatását. A küldöttség ezután a pénzügyigazgató helyettesénél tisztelgett, ahol szintén meleg fogadtatásra talált.

— Városi közgyűlés. Léva város képviselőtestület kedden rendkívüli közgyűlést tartott. A polgármester jelentéseinek során felolvasta öfelsége kabinetirodájának távirátát, melyben a király köszönetét fejezi ki a városnak a trónörökös pár halála alkalmával nyilvánított részvételéért. Ezután bejelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter folyó évi december elsejéig haladékat adott a városnak az állami tanítóképző intézet építéséhez hozzájárulásként fizetendő 25.000 korona befizetésére. A városi főügyész előterjesztést tett néhai özv. Mészáros Józsefné hagyatéka ügyében. A közelmúltban elhunyt urnóvégrendeletében úgy intézkedett, hogyha unokája Mészáros Olga (férjzett ifj. Kriek Jenőné) a hagyatékat haszonélvezője, törvényes utódok nélkül halna el, akkor a hagyatéka a város tulajdonába menne át szegényház céljára. A közgyűlés a jogügyi szakosztály javaslata alapján utasítást adott a főügyésznek a hagyatáki eljárás folyamán elfoglalandó állásponton vonatkozólag, kimondta, hogy ragaszkodik utóöröklési jogához. A közgyűlés ezután a legtöbb adófizető névjegyzékének kiigazítására, Levatic Gusztáv elnökletével, Tokody István és ifj. Klain Ödön tagokból álló bizottságot küldte ki és végül elutasította Kiss József városi iskolásozói kérelmét, három évre visszamenőleg lakbér kiutalása iránt. Az indokolás azt mondta, hogy nevezetnek lakbér nem jár.

— A léva-bakabányai vasút. A kereskedelmi miniszter a Lévatól Bakabányáig, illetve Egégig vezetendő h. é. vasút kiépítését tervezte érdekeltség által kiküldött végrehajtó-bizottságnak a Lévatól Bakabányáig illetve Egégig vezetendő szabványos nyomtávu helyi érdekű vasúti vonalra az előmunkálati engedélyt egy év tartamára kiadta.

— Véletlenül agyonlőtte az apját. Megrendítő szerencsétlenség történt a Nagylille községhez tartozó Kislille pusztán. Tudósításunk szerint Lam Samu földbériő azt parancsolta fiainak, hogy a munkásokkal országassák meg a magtárban levő tengerit. A fiatal emberek azonban ahelyett a patkányokat kezdték irtani. Lam Benő egy 14 mm-es flóbertfegyvert hozott és azza vadászott a patkányokra. Közben kiment a magtárból és a töltött fegyvert benthagya. Hindiczki Pál, egy 16 éves munkás kezébe véve a fegyvert nézegetni kezdte, mire a szintén ott dolgozó apja rászólt, hogy tegye le. A fegyvert ekkor elsült és a szerencsétlen embert, aki öt gyermekes családapa, fején és mellén találták a söréteket. Több sörét a szívébe hatolt s azonnali halált okozott. A fiatalok aranyosmaróti bírósága a szerencsétlenség színhelyén másnap vizsgálatot tartott.

— **Gyászír.** Grából táviratozzák lapunk zártak, hogy dr. Weinberger Adolf, Barsvármegye tb. főorvosa, a Máv. orvosi tanácsadója ott hirtelen meghalt, életének 50-ik évében. E hír bizonyára nemcsak Léván, hanem az egész vidéken megdöbbenést és mély részvétet fog kelteni, mert az elhunytban egy nemesszívű, humanus gondolkodású embert, aki mindenkinek csak jót akart s tett is sokaknak, vesztett el a társadalom. Részvétünkkel nagyon sujtott családja felé fordulunk, mely igazán nem érdemelte meg ezt a váratlan gyászos csapást, amit a halál orozva ejtett rajta. Weinberger Adolf holttestét Lévára szállítják és itt helyezik örök pihenőre.

— **Ügyvédek gyűlése.** Az Országos ügyvédszövetség barsznyejei osztálya ez ideig közgyűlést a megye egyik kies, szép helyén, Vihnyefürdőn tartotta meg vasárnap, Levatic Gusztáv elnökletével. A közgyűlés Levatic Gusztávot szívélves ünneplésben részesítette abból az alkalomból, hogy Öfelsége nemességgel tüntette őt ki. Ezután dr. Lányi Gyula titkár betértesztette jelentését, melynek során a közgyűlés tudomásul vette, hogy az ügyvédszövetség szépen fejlődik, az ország ügyvédi karának már több mint a fele tagja a szövetségnek. Az ügyvédképzést megreformáló törvényhozás intézkedések nyomán támadt hullámzások Barsznye területét elkerülték. Határozottan emelték, hogy a szövetség a területén működő ügyvédek ténykedését, magatartását, hazafiság szempontjából is szigorú ellenőrzés alá veszi és szükség esetén megtorló intézkedéseket fog alkalmazni. Továbbá kimondta, hogy az ügyvédi munkát méltányosan honoráló egységes díjszabás érdekében a szövetség eljár az aranyosmaróti törvényszék vezetőjénél. Dr. Ardi Sándor azon kívánásának adott kifejezést, hogy az ügyvédszövetség politikai kérdésekkel ne foglalkozzék; dr. Gyapay Ede pedig a kari reputáció érdekében, a klientszerzés meg nem engedett eseteinek felmerülése alkalmával szigorú eljárás indítását kérte. A közgyűlés végül elhatározta, hogy jövő évi közgyűlést Verebelyen tartja meg. Gyűlés után közös ebéd volt.

— **Az iparosok országos nyugdíjintézetéről.** A beszercebányai kereskedelmi és iparkamara legutóbbi ülésén foglalkozott a budapesti ipartestületek naggyűlése által átküldött, az iparosok országos nyugdíjintézetének létesítése ügyében a kereskedelmi miniszterhez intézett felterjesztéssel. Ez a felterjesztés arra kérte a minisztert, hogy tekintettel arra, hogy az új ipartörvény tervezete most van munkában, az országos iparos nyugdíjintézet kérdését is végleg rendezzék az új ipartörvényben. A beszercebányai kereskedelmi és iparkamara foglalkozván a budapesti ipartestületek naggyűlésének felterjesztésével, határozatilag kimondta, hogy szükségesnek tartja, hogy minden iparos, aki valamely ipartestület kebelébe tartozik a törvény erejénél fogva tagjává váljon a nyugdíjintézetnek, amikoris a nyugdíjbiztosítási járuléka az ipartestületi tagsági díjjal együttesen lenne behajtandó.

— **Kinevezés.** A főispán dr. Petrikovits Imre, lévai járási díjtalan közigazgatási gyakorlókot díjas közjg. gyakorlókra nevezte ki.

— **Rakodás közben.** Kedden a surányi vasut barsznye állomásán rakodás közben egy hidmérlegnek súlyos vasrésze ráesett Tóth János tékezőre. Súlyos sérüléseivel bezsállították a lévai kórházba.

— **Egy havi közigazgatás.** Barsvármegye közigazgatási bizottsága Keltz Gyula főispán elnökletével a napokban tartotta meg havi ülését, melyen az egyes tisztviselők megérették a reszortjukhoz tartozó jelentéseket. Ezekből a következőket emeljük ki: A tisztí főorvos jelentése szerint a vármegye közegészségének állapota június havában kedvező volt, azonban az aranyosmaróti és garamszentkereszti járáásokban az előző hónapéhoz képest kedvezőtlenebb. A kir. tanfelügyető jelentése szerint a kultuszminiszter Machán József madarasaljai kincstári tanítónak 600, Králik Erzsébet nagymányai rk. tanítórnőnek 1300 és Szende Mária dallosi közs. tanítónő részére 1100 K fizetéskiegészítő államségélyt engedélyezett. Az elemi népiskolák VI. osztályában a vizsgálatok, melyekre az új választójogi törvény kapcsán nagy súly van fektetve, részint a megbízott iskolafelügyelők, részint a tanfelügyelő vagy helyettese elnökléte alatt mindenütt meglettek tartva. A vizsgára bejelentett 667 tanuló közül 573 jelent meg, sikeresen vizsgázott 523, visszavetett 50. A vizsgákon 94 tanuló tulnyomó részben azért nem jelent meg, mert már a vizsgák előtt más vidékre távozott mezei munkába. A beérkezett jelentések szerint a legtöbb iskolában kifogástalan az eredmény. Legkiválóbbak a lévai körzeti iskolái, ahol a megjelent 125 tanuló közül egyet sem kellett visszavetni. A gazdasági felügyelő jelentése szerint az aranka az egész vármegye területén nagyon elszaporodott. A felügyelőség az irtás érdekében a járási hatóságokat és a községi elhjáróságokat megkereste. A földm. min. Schöpplin Róbert zselizi lakos, gazdasági tudósított buzgó szolgálatának elismerésül egy drb. 200 K értékű tényszekocával ajándékozta meg. A főállatorvos jelentése szerint június havában a vármegye állategészségügyi viszonyai általában kedvezőtlenek, mert a ragadós száj és körnőfájást a szomszédos megyékből újból behurcolták, a sertések között pedig az orbánc és a pestis terjed. A betegségek tovatérjedését meggátló intézkedések elrendeltettek.

— **A községi közigazgatás köréből.** A kistapolcsányi körjegyzőségben nyugdíjazás következtében megüresedett körjegyzői állásra Kostyal Márton segédjegyző, az eddigi helyettes körjegyző választották meg a községek. A zsilvagyarmati segédjegyzői állásra egyhangulag Nyikos Ignác Ferencet választották meg. A barszanyi segédjegyzői állásra nem jelentkezett egyáltalán pályázó, mire a járási főszolgabíró a segédjegyzői teendőket ideiglenes ellátásával Puszek Győző ottani jegyző feleségét, okl. tanítónő bízta meg. Amint ebből az esetből látjuk, a mi pátriánkban a nőnek a bevonulása a közigazgatásba nem a feminizmus diadala folytán, hanem a kényszerítő szükség hatása alatt történt. A mai nyomorúságos jegyzői fizetések nem igen csábítják a fiataloságot a jegyzői pályára, bizony a jegyző fizetése nem áll arányban azzal a terhes, sokoldalú és felelősségteljes munkával, amit végez és egy képzett embernek a faluba való örök eltemetkezéséért kicsi az az ár, amit a jegyzőnek adnak. Azért nincs elegendő segédjegyző, azért nem tudnak egy csomó segédjegyzői állást betölteni, akár hányszor is írják ki rá a pályázatot. Bizony csőd előtt áll a jegyzői pálya, ebből csak ez látszik . . .

— **Bolgár-rendszerű magyar kertészet Léván.** Közismert dolog, hogy a magyar városok zöldségszükségletét legnagyobb részét a bolgár kertészek látják el. Ez a szivós, szorgalmas és föllette igénytelen faj „bandákba” verődve jött át Magyarországra, ahol a városok határain pár holdas földberekletlen intenzív termelésű konyhakertészeteket honosítottak meg. Ügyességükkel és főképp szorgalmukkal rövid idő alatt oly szép eredményeket értek el, hogy csaknem kizárólag konkurens nélkül ők szolgáltatják városainknak a legszebb zöldségféléket. A bolgárok nemcsak mint szakemberek, hanem mint üzleti vállalkozók is kitűntek. A „bandákban” mindig volt egy-kettő, aki egyszerűen értett a természetet holmik eladásához, akire aztán az egész árulást bíztaák, a jövedelmen pedig megosztottak. Legnagyobb részük azonban nem is távozott el a földtől, amelyből példátlan iparkodással az éjszakát is nappallá téve, hajtották ki a hasznot. Ősz felé, amikor a kerti munkát a fagyok és az esőzések már lehetetlenné tették, akkor szépen összecsomagolták s hazavitték a sok magyar pénz családjukhoz Bulgáriába, ahonnan csak tavasszal jöttek el megint. Mint említettük a bolgárok sokáig konkurencia nélkül állottak az országban. A magyar ember nem szivesen adta rá magát a konyhakertészetre. Először hiányzott a kellő szaktudása, aztán meg a kertnek gondos ápolása, az örökös, meg nem szünő babramunka sem felelt meg a magyaroknak. De idővel e téren is örvendetes változás lett észlelhető. Egymás után létesülnek az ország különböző helyein a bolgár-rendszerű kertészek, amelyben már magyarok természetik a különféle zöldségeket. Lapunkban mi is sürgettük ilyen telepek létesítését, ami be is következett. A Barsznyejei Gazdasági Egyesület létesített egy kísérleti telepet (Szilárd Henrik a vezetője), melynek természetese semmiben sem marad mögötte a bolgárok terményeinek és a magyarok életrevalóságát dicséret. A különféle konyhakerti vetemények dus garmadákba rakva már ott állnak a piacon vásárlókra várva, akik bizonyára nem is maradnak el. Ne felejtjük el, hogy tervszerű, kitaró munkával idővel ki lehetne szorítani piacunkról az idegen jövevényeket anélkül, hogy ez a piaci árakra emelkedő befolyással lenne és a pénzünk nem vándorolna ki külföldre. De anyni ember sem vándorolna ki, mert a bolgárok helyét magyar munkások foglalhatnák el. Ezt a közönségnek is szem előtt kellene tartani és a magyarok boldogulását segíteni.

— **A jegyzői illetmények rendezése.** A községi és körjegyzői illetményeiről szóló miniszteri rendelet már megérkezett a törvényhatóságokhoz. A rendeletet átküldték a pénzügyi számvétséghez az átszámítási munkálatok megkezdése céljából. A jegyzők kezdő fizetése ezután a X. fizetési osztálynak megfelelően kétezer korona lesz, mihez meghatározott időközökben szolgálati pótlék járul.

— **Az aratás.** Megyebeli gazdáink az aratásnak a közepén tartanak. Némely helyütt azonban már a próbacsépléseket is megkezdtek. Az eredmény még rosszabb, mint az aratás előtt számították. Az árpa minősége igen rossz, a gyakori jégverés folytán csak másodrendű árpa lesz a legtöbb helyen. Szép, fehér sórrápt aligha fogunk találni. Lapunk legközelebbiszámában a próbacséplések eredményét már számokban is alkalmunk lesz bemutatni.

— **Multság.** A Lévai Főiskolai Hallgatók Köre, mely a fővárosban székel, az idén is megtartja szokásos jótékony célú nyári multságát, mely eddig is a sikerültebb multságok sorába tartozott. Bizvást remélhető, hogy a közönség most is sűrűn fogja felkeresni, egy feszletlen vidám éjszaka reményében. Az előkészületek már nagyban folytak a multság rendezésére.

— **Cigánytemetés után.** Rafael Ferencné, fiatal, 24 éves cigányasszony, akinek az urát a multkor Leván agyonverték a cigányok, a napokban fölkereste Nagysallóban Lakatos Sándorné sátorát (Lakatos Sándor vizsgálati fogságban van), és elvezetett onnan egy lovat. Azt mondta Lakatosnénak. A te urad csapta agyon az én uramat, sok pénzembe került a temetés és te nem járultál hozzá a költségekhez, azért elviszem a lovadat. Lakatosné följelentésére az ügy persze a hatóság elé került.

— **Kittenberger Kálmán,** a lévai származású afrikánus, aki tíz évi afrikai tartózkodása után a mult évben egy kis időre haza érkezett, de, amint akkor is jelentették, ez év tavaszán újból ki utazott, az Érd. U. ehéti számában számol be vakmerő kalandjairól. Cikkét saját fényképfelvételei illusztrálják. Bátor földünk tudományos kutatásokat végez Afrikában és benszültött szolgálókat állatokkal gyűjt. Az Erdekes Újságnak, mely Leván Schulcz Ignác papírkereskedésében kapható, értékes szenzációja Kittenberger cikke és az afrikai képek.

— **A bőrvásártérről.** A bőrvásártérnek a kirakodóvásártérről történt áthelyezési munkálatai, ugyátszik, még nincsenek teljesen befejezve, a bőrvásártér még mindig nincsen olyan állapotba helyezve, amilyenben lennie kell annak. Deréki erő gazokban vásárt intézni nem lehet. E héten lezajlott bőrvásár alkalmával emiatt több bórkereskedő el is utazott anélkül, hogy valamit is vásárolt volna; ugyanis, a reggeli órákban az említett macás füvek a harmattól olyan nedvesek voltak, hogy a finomabb, érzékenyebb bőroket az árusok nem rakhatták ki. Idegenforgalmunk és a bőrvásár régi jó hírnevének csorbításán fenntartása érdekében a bőrvásártérrel megfelelő állapotba kell helyezni.

— **Megtámadott rendőr.** A hétfői állatvásár alkalmával történt, hogy a vásártéri vendéglőben egy alsózszecei földmives botrányt csapott, mire Tamás Sándor rendőr csendre intette. A földmives, kinek egy társa is segített, így mindketten a rendőrről támadtak és a földre teperték. A rendőrt kellemetlen helyzetéből segítségére siető két társa szabadította ki. A támadók ellen vizsgálatot indítottak.

— **Egy cipészegéd tragédiája.** Vasárnap délután a lévai Káka szőlőben a Márkly-féle hajlék környékén igen különös módon halálos szerencsétlenség történt. Valach Gábor, egy alsópécsi származású 18 éves cipészegéd séta közben a lányokkal incselkedett. Az egyik leánytól egy szál virágot vett el, mire ez tréfából üldözni kezdte a

legényt, aki megbötölt és elesett. A tréfa hirtelen nagyon komolyra változott. A legény az esés után elkiáltotta magát jaj, megszurtam magamat és azzal egy kést húzott ki a testéből. A fiatalember, valószínűleg nem a legjobb szándékkal, egy nyitott zsebkést helyezte el a mellénye alatt. A kés esés közben jobb lágyékába szúródva elvágta az ereket és halálát okozta, mert mire a kórházba szállították, a nagy vérvesztéségtől kiszívedett. Ha idejében segítséget hívtak volna hozzá, talán megmenthették volna az életnek. A megmondhatatlanságából tragikus véget ért fiatal legény holttestét Alsópécsre szállították és ott temették el. — Ugyanebben az időben csaknem hasonló, könnyen végetessé is válható szerencsétlenség történt a vásártéren. Szabó Lajos lévánagysurányi vasuti alkalmazott ittas állapotban nyitott késsel megverte a játszódozó gyermekeket és a közbalépő rendőrt is leszedással fenyegette. Szabó szaladgálás közben bele esett a nyitott késké és oldalán megebezte magát. Könnyebb sérülésével a kórházban ápolják.

— **Cigányok harca.** Garamszentkereszt határában levő cigánytelepen összeverekedtek a cigányok, kaszákkal, fejszékkel és revolverrel támadták egymásra. véres cigányháborúnak egy halottja és számos súlyos sebesülte van.

— **Pusztit a vörös kakas.** Aratás időszaka van, ilyenkor szoktak a tűzveszedelmek legnagyobb mértékben fellépni. Nem tudjuk eléggé nyomatékosan figyelmeztetni a népet az óvatosságra. Szerdán éjszaka veszedelmes tűzvész pusztított Nemesorosi községben. A tűz este tíz óra után keletkezett eddig még ismeretlen okból és reggel hat óráig óriási erőfeszítéssel dolgozott eloltásán a falu magára hagyott lakossága. A szomszéd községekből sehonnan sem siettek segítségére. A tűz 13 házat számos melléképülettel pusztított el; a kár huszezer korona. — Zselizen özv. Dóka Sándorné szérutskertjében kigyerekek gyufával játszódoztak és tüzet okoztak. A félrevert harangok zajára csakhamar összejötte a község népe és szerencsére sikerült gátat vetni a nagyobb veszedelemnek. — Kazy János garamveszelei birtokán a learatott és keresztetbe rakott gabonába bele ütött a villám és azt meggyújtotta. A kár nem jelentékeny. — Szerdán délelőtt Léván leégett a Koháry-utca végén az Eller János tulajdonában levő nyári vendéglő. Az északi szél igen erősen gerjesztette a tüzet, így az egész tetőzet a lángok martaléka lett, a szobákba azonban nem hatolt be. A hatósági tűzvizsgálat szerint a tűz gondatlanságból keletkezett. Egy eddig még ismeretlen ember egy hét előtti engedelmet kért, hogy az általa vásárolt vasvillákat a padláson elhelyeztesse. Az engedelmet meg is kapta. A tűz keletkezése előtt vitte el a villákat a jelzett helyről, ahol takarmány volt felhalmozva, valószínű, hogy az ő pipájától vagy szivarjától támadt. A tűz kiütésekor az egész épületben senki sem volt otthon. A kár 4500 korona, ami részben megtérül a biztosítás által.

— **Anyakönyvi bejegyzések. Születések:** Dubovszky János Kucs Rozália; János Sándor, Trgo János Gurszki Katalin; Gyula, Novák István Firtusz Julianna; István, Karafa Pál Szpevár Zsuzsanna; Imre. **Halálosok:** Brauner Mária 22 hó, tüdőgyulladás, Hartl Ferenc 17 é, általános gümőkór. Ifj. Valach Gábor 18 é, véletlen szúrt seb, elvérzés. Jakab Erzsébet 7 é, vesegyulladás. Mikula Béla 1 hó, horgurur. Simon Béla Mihály 2 é, tüdőgyulladás.

Sport.

A Budapest József-városi Torna Kör football csapata fog vasárnap mérkőzni a LAC-al A mérkőzést a vásártéri pályán tartják meg.

(Sporttudósítás helyszúke miatt a jövő héten).

A közönség köréből.

Az utcák tisztogatásáról és öntözéséről. Az a rendszer, mely szerint utcáinkat, különösen pedig a város központján elhúzódozó főutcákat jelenleg tisztogatják, szólásra készíten bennünket. Tűrhettelen ugyanis az, hogy az utcákat söprés előtt nem locsolják föl, így a járókelő közönség szemét, száját tele verik porral, piszokkal, melyben bizonyára a baciillusok ezrei nyúlszögnek. Hogy ez a városunkhoz méltatlan állapot megszűnjék: az fontos közérdek, de érdeke az ezen útvonal mentén üzlettel bíró kereskedőknek is, hogy legalább a keramit tisztogatása tekintetében kedvező változás történjék. Ugyanis üzleteink, melyek ajtóit a forró nyári időszakban nem lehet csukva tartani annyira tele szállnak porral az utcák tisztogatásakor, hogy ez csaknem lehetetlenné teszi a benne való tartózkodást. De emellett árúinkra vézve is káros, mert bepiszkolja.

Már pedig lehetetlen helyzet ez a mai, állandóan küzdeni a por ellen bent az üzleteinkben, melyekben drága boltbérket fizetünk, mintha csak kint volnánk a vásártéren. Ha egyszer-kétszer fordulna elő, nem szólnánk semmit, de ez így megy az egész évnek száraz időszakában. Mesterségesen verik föl a port naponta.

Azért itt a nyilvánosság előtt fordulunk a tek. Városi Előljárószághoz, hogy tekintettel a felhozottakra, rendelje el az utcák söprés előtt való locsolását. Annál is inkább, mert hiszen már 16—18 év előtt is, mikor még a cigányokkal söprötték az utcákat, akkor is előbb fellocsolták. Miért sajnálják ma a vizet annyira, hogy egyebként is csak nagy ritkán látuk belőle egyéb cseppet, pedik kánikula van.

Amstetter Imre
Boleman gyógytár
Berényi Albert
Blumenthal Jónás
Deutsch Izso
Grotte Vilmos
Knapp Ignác
Steiner Ernő

Schück Gyula
Schönstein Henrik
Schulcz Ignác
Schwitzer Gyula
Weisz Ignác
Weisz Simon
Wilcsék Salamon
Pollak Kálmán

Róth Ignác

 Teasütemények, cukorkák,

és desert sütemények, torták elsőrendűek,

Parfait készítményeim **Bartos Henrik** **czukrárdájában**
a legjobbak. **Léva, Mártonffyán. 3**

Házhoz szállítandó megrendelések pontos kivitelére nagy súly lesz fektetve. Napontaszetküldés a vidékre is.

De jök
ezek a
cigaretta
hüvelyek,
melyeket
SCHUBCZNAI
vásároltam!

**Hódító körútra
indul az új
kőbányai sörfözde:**

**FŐVÁROSI SÖRFÖZŐ R. T.
KÖBÁNYÁN**

Egy jóforgalmu
mészárszék
haszonbérbe KIADÓ.
Bővebb felvilágosítást címeztnél.

Fiinternátus Besztercebányán

Felsőkereskedelmi, gimnáziumi-, polgári-,
és elemi iskolai tanulók számára.
Állandó tanári és orvosi felügyelet. Kitünő
ellátás évi 700 koronáért. Német társalgás.
Julius-augusztus hónapokban jávitóvizsgákra
előkészítő tanfolyam. Prospektus

VARGA GYÜLÖ

mű- és butorasztalos mester
Bástya-u. 1 (városháza mel.)
— LEVA. —

Készít a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig mindennemű
butorokat. — Mintabutorok megtekinthetők.

Őszi trágyázás! THOMASSALAK

A legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!
Óvakodjunk a hamisításoktól!

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van
és eredeti ólomzár van rajta.

Minden zsák tartalomjegyzékkel van ellátva!

KALMAR VILMOS

a Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviseletje
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-UT 49.

Állásnőn a jelenlegi **RENDKIVÜLI OLCSÓ**
ÁRAKRA figyelemztetjük a vásárlókat

MODERN BUTOROK
Kárpitos és di-
szító munkák. Teljes lakberendezések
Weisz Ármán Cégvezető: Kohn Nathanael
butorkészítőnél szerezhetők be
Zsarnóczán.

Róth K.
saját gyártmányú
drótkerítések
minden méretben

ELADÓ

Honvéd-utca 39 sz. uriház,
mely 3 szoba és mellékhelyiségek
s szép konyhakertből áll.
Bővebbet a tulajdonosnál.

Egy alig használt
E B E D L Ő
BUTOR jutányos
áron **ELADÓ.**
Koháry-utca 20.

Gazdák figyelmébe!

Mint a budapesti Mútrágya szövetke-
zet megbízottja, tisztelettel értesítem, hogy
Superfosfát, Amoniak, Tho-
massalak, Chillsalétrom,
nálam úgy vaggonszámra, mint kisebb
mennyiségben ép oly árrban szerezhető be,
mint a Mútrágya szövetkezettél.

Fizetési feltételek: Készpénz fizetésnél
30% pénz engedm. vagy 6 havi időre, 6
hónapon túl a szokásos késedelmi kamattal.
Továbbá az összes takarmányok korpá,
szárazszélet, olajpogácsa sib. úgy vaggio-
nonként, mint kisebb mennyiségben a leg-
olcsóbb árak mellett kapható.

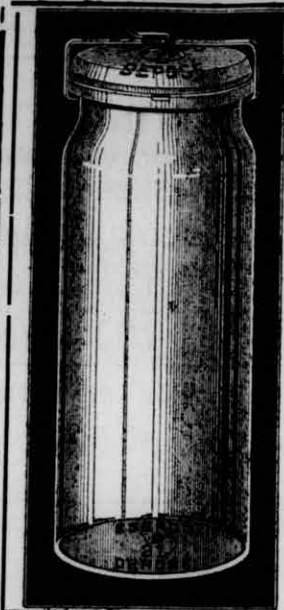
Teljes tisztelettel
VERBOVSZKY JOACHIM
Léva, László-utca 8.
Schöller-kastélyal szemben.

P az elasztikus
A cipősarok
L
M
A
figyelje
meg
TARTÓSSÁGÁT

Rónai Aurél
HYGIAENIKUS

Fodrászterme
LÉVÁN, a nagyüzde
mellett.

ESERCO

Patent befőttes üveg

mely megbízhatóbb mint bármely más ha-
sonló elzárható befőttes üveg.

A jelenkor legjobb és legbiztosabb
légmentesen elzárható patent befőttes
üvege.

Egyedárusítás Bars megye részére:

Vámos Mór

üveg és porcellán kereskedésében

B É V Á N.

Telefon 44. szám.

Állandóan nagy kész-
letet tartok.

Igyék naponta 1-2 palack

Szent István

dupla maláta sör,

mert ez a legelső, a valódi!

A söriparban korszakot alkotó a
Kőbányai Polgári Sörfözde

ezen világhírű söre, melyet ma minden
országban utánoznak. Nemosak a legél-
vezetesebb üdítő ital, de csodálatos
gyógyhatása is van idegesség, étvágy-
hiány, vérszegénység, álmatlanság, tüdő-
és gyomorbetegségeknél. Igen ajánlható láb-
badozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noorden tanár Bécsben, Ko-
rányi tanár Budapesten, Glax tanár
Abbáziában és számos más szaktekin-
tély.

Lévai főraktár:

Szenessy, Tonhaiser és Társa

cégnél, Léva. Telefon 61 sz.

Kapható minden jobb kávéház-
ban, fűszer és csmegeüzletben.

KOVALD fest, tisztít.

A nagyérdemű közönség tudomására juttatom, hogy

Kovald Péter és Fia,

Budapest cs. és kir. szabadalmazott kelme-, fonál-
és szörme-festő, vegytisztító és gőzmosó gyáranak
képviselőt az itteni piacon új üzlethelyiségemben
Fischer Natál házában Grotte céggel szemben,
folytatólag gyakorolom.

Amikor ezen vállalkozásomat a t. közönség figye-
lmebe ajánlom, további szíves számos megbízását ké-
rem, melynek legfontosabb eszközlését sürgősen
foganatosítom.

Tisztelettel

PINTÉR JÓZSA
női divatterme.

KOVALD fest, tisztít.
nyári és gyászkalapokban állandóan
nagy választék rakáron. Atakítások
juttányosan elkészítve.

TELEFON 12.

TELEFON 12.

Tüzifa

aprítva és hasáb, porosz-
kőszén és pirszén

rendeléseket elfogad és házhoz szállít

BRAUN JÓZSEF ÉS FIA.

UNGÁR ADOLF

LÉVA, Mártonffy-utca 4.
— Kossuth-tér közelében. —

Zsák és ponyva kölcsönzése és eladása.

Vizmentes ponyvák, lópokrók, tömlők és gazdasági

 kötélárak
jutányos árban, nagyban és kicsinyben kaphatók.

Ablakredőnyök és napellenzőkre
rendeléseket elfogadok.

Napellenzők javítása
— eszközöltetik. —

Coksz és Szalonfűtőszén

szükségletét szíveskedjék nálam beszerezni, mivel fűtőanyagaim I-ső rendűek.

Szén métermázsája **3 K. 80 fill.** Coksz házhoz szállítva **4 K. 80 fill.**

SPITZ ÁRMIN szállító cég Honvéd-utca 8. — Saját ház.

1914. Nyári divat újdonságai.

Eponge és crepon minden színben, mille fleur grenadinok és etaminok a legújabb blousok és pongyolák nagy választékban kaphatók.

Férfi szalmakalapok, girardi s panama, könnyű nemez kalapok apacs ingek és a legújabb nyári nyakkendők nagy választékban kaphatók

Legnagyobb választék legújabb férfi divat-cikkben.

HOLZMANN BÓDOG

d'vataruháza
Léván
Telefon 25.

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

KNAPP DÁVIDNÁL, LÉVÁN.

Telefon
szám 33.

Hoffber és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Bächer & Melichar

gépeinek vezérképviselője.

{ Ganz-féle motorok
állandóan üzemben
láthatók }

Műkölapos jégszekrények. Világhírű Rapid láncosutak.

Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban.

KÜRTI-GUSZTÁV
RUHATELEPEI
LÉVA ÉRSEKJÁR
 ÉPERJES

Megérkeztek a legszebb
NYÁRI
 újdonságok.
 Lüsteröltönyök,
 Porköpenyek,
 Férfi- és
 Gyermekruhák

MEGNYILT!

Tóbiás Testvérek

vas és festék kereskedése
 a Blum-féle házban.

Kaphatók minden e szakmához tartozó cikkek ugymint:

épület és bútortvasalások, kovács és bádogos kellékek nagy raktára, háztartási cikkekben nagy választék.

Mindennemű festékárn, továbbá kovács és tűzi szem valamint Portland és román cementben állandó raktárt tartunk.

Amidőn még kérjük a nagyérdemű vevő közönség szives pártfogását magunkat b. jóindulatukba ajánljuk és maradunk kiváló tisztelettel
 Tóbiás Testvérek

Különösen felhívom a t. közönség figyelmét a legjobb minőségű Acél Orosz kaszákra.

Ugyanott egy tanuló felvétetik.

KOVÁCS SÁNDOR
 cipőáruháza
 LÉVA, Kossuth-tér.

Ajánlja dusan felszerelt
 cipőraktárát.

Olcsó árak!
Nagy választék!

Legjobb minőségű
 football-cipők.

Mértékszerinti osztály.

Weisz Henrik

cipőáruháza

Nagysalló.

Reklámáram:

Fehér vászoncipő legelegánsabb
 kivitelben — — — 4 K 50 f
 a nál egész finom 6 évig 2 K 80 f
 10 évig 4 —, női 5-50, férfi 6-20.
 Elegáns amerikai női félcipő 8 K — f
 Csinos női sevr. füzös v.
 gomboscipő — — — 8 K 50 f
 Valódi angol sevrő női gombos
 vagy füzöscipő — — — 11 K — f

Férfi amerikai sevr. v. boxcipő 9 — K
 Sima tisztcipő — — — 9 — K
 Legelegánsabb férfi amerikai
 barna bagariacipő — — 13-90 K
 Valódi angol sevrő vagy box
 férfiecipő — — — 11 — K
 Fiu box füzöscipő 35-től 39-ig 7-50 K
 Gyermekcipők nagy választékban.